

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фізичної культури, спорту та здоров'я людини

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до написання кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 014.05 Біологія та здоров'я людини

Запоріжжя –2023 рік

УДК 796:378.22(02)

Рецензенти:

Світлана ХАТУНЦЕВА – професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації, Бердянський державний педагогічний університет.

Наталія САМСУТІНА – доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури, спорту та методики викладання, Бердянський державний педагогічний університет.

Укладач: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Наталя ПШЕНИЧНА.

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.05 Біологія та здоров'я людини. Бердянський державний педагогічний університет, уклад. Н.С.Пшенична. Бердянськ, 2023. 59 с.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації (протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

© БДПУ, 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Академічна доброчесність при написанні кваліфікаційної роботи	5
Розділ 2. Організація та порядок виконання кваліфікаційної роботи	10
Розділ 3. Оформлення та захист кваліфікаційної роботи	14
Список тем кваліфікаційних робіт	31
Список рекомендованої літератури	34
Додаток 1	35
Додаток 2	36
Додаток 3	37
Додаток 4	38
Додаток 5	39
Додаток 6	42
Додаток 7	43
Додаток 8	44
Додаток 9	46
Додаток 10	53
Додаток 11	54
Додаток 12	56
Додаток 13	58
Додаток 14	59

ВСТУП

Виконання кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) для другого (магістерського) рівня вищої освіти та Положення про випускні кваліфікаційні роботи студентів (магістрантів).

Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) є результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності здобувача (магістранта), що підсумовує повне виконання ним навчального плану підготовки за відповідною спеціальністю. ВКР виконуються на завершальному етапі навчання здобувачів (магістрантів) в університеті.

Написання кваліфікаційної роботи має допомогти формуванню творчого мислення здобувача другого рівня вищої освіти, перевірити навички систематизації, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх під час виконання конкретних наукових завдань; сприятиме розвитку навичок самостійної дослідної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою кваліфікаційної роботи.

Випускна кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти – самостійно виконана науково-дослідна робота здобувача, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з актуальних питань теоретико-прикладного або прикладного характеру за профілем підготовки.

Успішне проведення наукового дослідження та написання кваліфікаційної роботи залежить від чіткого дотримання основних вимог, які висуваються до написання та захисту цієї роботи. Ці вимоги стосуються наукового рівня роботи, її змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також її оформлення.

РОЗДІЛ 1

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПРИ НАПИСАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту» передбачають дотримання усіма учасниками освітньо-виховного процесу принципів академічної доброчесності.

Згідно 42 статті Закону України «Про освіту»: «Академічна доброчесність» - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в Університеті передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

З метою дотримання принципів академічної доброчесності студенти мають бути поінформовані викладачами про основні види порушень, які описані у 4 частині 42 статті закону України «Про освіту». До таких видів порушень належать: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

Фабрикація — «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях».

Принципова різниця між фабрикацією та фальсифікацією полягає в тому, що у першому випадку дослідження не проводиться взагалі, відсутні будь-які дані, що мають наукову цінність. Фальсифікація здійснюється найчастіше у

процесі інтерпретації отриманих даних і зумовлюється світоглядними, ідеологічними, кон'юктурними чинниками, що впливають на вченого.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будьяких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти БДПУ можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування з Університету;

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання.

Таким чином, при написанні кваліфікаційної роботи варто дотримуватись принципу об'єктивності, подавати різні точки зору стосовно ідеї того чи іншого автора, аргументувати власні висновки спираючись на достовірні джерела інформації. З метою уникнення використання фабрикованих або ж фальсифікованих даних студенти мають перевіряти джерела інформації, які використовуються під час написання роботи. Особливо це стосується ресурсів мережі Інтернет. Варто довіряти інформації, розміщеній на офіційних сторінках освітніх та наукових установ, ресурсам, котрі присвячені певним напрямам, окрім того користуватись науковими публікаціями, які пройшли рецензування чи мають рекомендації.

Запобіганню академічному плагіату у кваліфікаційних роботах має сприяти робота із розвитку навичок академічного письма, зокрема, вміння шукати якісні джерела інформації та правильно їх цитувати, виділяти головні ідеї і коректно їх перефразувати, формулювати власні думки.

Академічним плагіатом є:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;

- відтворення в науковій роботі без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів) без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

- відтворення наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;

- відтворення в науковій роботі наведених в іншому джерелі експериментальних або інших наукових даних без вказування на те, ким саме були отримані ці дані;

- представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування.

Перевірка магістерських робіт на наявність академічного плагіату проводиться з використанням системи виявлення текстових збігів «StrikePlagiarism».

Загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат складається з наступних етапів: автор готує файл у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат, та передає електронний варіант адміністратору системи. Адміністратор завантажує електронний варіант твору у систему. Система виявлення текстових збігів перевіряє твір та формує звіт подібності. Звіт подібності передається для аналізу та прийняття рішення на розгляд Експертної комісії.

Експертна комісія складається із 3-ох осіб, що мають науковий ступінь. Вона приймає рішення щодо наявності плагіату.

Рекомендовані показники оригінальності текстів для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних (магістерських) робіт здобувачів вищої освіти наступні:

Рівень оригінальності твору	Для дисертацій, кваліфікаційних робіт, монографій та наукових статей	Для підручників, навчальних посібників та інших робіт	Рекомендована дія
Високий	понад 85 %	понад 75 %	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
Задовільний	від 51% до 84%	від 36 % до 74%	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів.
Низький	менше 50%	менше 35%	Наявні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови

			доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
--	--	--	---

Понад 85% – текст вважається оригінальним; від 75% до 84% – оригінальність тексту задовільна, слід перевірити наявність посилань на першоджерела; від 51% до 60% – робота допускається до захисту, але комісії із захисту слід звернути увагу на низький рівень оригінальності тексту; менше 50% – робота не допускається до захисту.

Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання.

Отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на унікальність носять рекомендаційний характер і є лише допоміжними матеріалами для забезпечення роботи Експертної комісії на рівні структурного підрозділу залежно від виду академічного тексту, що проходить перевірку, відповідно до цього порядку. Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданого тексту може прийняти лише Експертна комісія, це рішення обов'язково має бути аргументовано і зафіксовано в рішенні.

Перед поданням на кафедру кваліфікаційної роботи, студенти можуть самостійно перевірити свою роботу обраною зі списку системою та отримати за результатами цієї перевірки висновок, який має бути переданий керівнику разом із остаточним варіантом роботи.

Безкоштовні програми перевірки тексту на плагіат:

1. Advego Plagiatus <http://advego.ru/plagiatus/> – одна з кращих і найшвидших програм для перевірки будь-яких текстів на унікальність. Для перевірки тексту його необхідно скопіювати у вікно з програмою і натиснути кнопку перевірки. Сайти, де знайшлися такі ж матеріали тексту, відобразатимуться в нижньому вікні програми.

2. Etxt Antiplagiat <http://www.etxt.ru/antiplagiat/> – аналог Advego Plagiatus. Перевірка тексту триває довше і перевіряється він більш ретельніше. Відсоток унікальності тексту нижче, ніж у багатьох інших сервісах. Користуватися програмою просто: спочатку потрібно скопіювати текст у вікно, потім натиснути кнопку перевірки. Протягом декількох секунд програма надасть результат.

Здобувачі освіти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності. У разі виявлення факту встановлення

плагіату в академічних текстах автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства, Положення про академічну доброчесність в Бердянському державному педагогічному університеті, Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Бердянському державному педагогічному університеті.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти виконують кваліфікаційну роботу.

Метою кваліфікаційної роботи є оволодіння методологією творчого вирішення сучасних проблем наукового та методичного характеру на основі отриманих знань, професійних умінь та навичок відповідно до вимог стандартів вищої школи.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань в обраній спеціальності;
- практичне застосування отриманих знань, умінь і навичок під час вирішення професійних наукових завдань;
- розвиток навичок самостійно вести науковий пошук;
- підвищення рівня наукової кваліфікації студентів;
- визначення рівня відповідності наукової підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця.

Кваліфікаційна робота повинна містити елементи наукового пошуку, спрямованого на більш ефективне, ніж те, що існує на практиці, вирішення питань, що вивчається. Для цього потрібно здійснити збір та провести порівняльний аналіз інформації, що міститься в різних літературних джерелах, відшукати та опрацювати відповідні статистичні матеріали, узагальнити ці вихідні дані та сформулювати власні висновки й пропозиції.

Тематика кваліфікаційних робіт визначається випусковими кафедрами. Вона повинна бути актуальною, відповідати сучасному розвитку науки, освіти і виробництва.

Тематика має бути досить різноманітною, що забезпечує здобувачам (магістрантам) можливість вибору тем, пов'язаних із їхніми індивідуальними нахилами й інтересами. Тематика кваліфікаційних робіт здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр» може бути логічним продовженням кваліфікаційної роботи здобувача першого рівня вищої освіти «бакалавр».

Тему кваліфікаційної роботи здобувач (магістрант) обирає самостійно, керуючись пропозиціями наукового керівника. У таких випадках перевага надається темам, котрі продовжують тематику виконаної курсової роботи або безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника. Під час вибору теми необхідно врахувати наявність власних наробок за обраною проблемою, можливість отримання й опрацювання відповідного практичного матеріалу. Випускник може запропонувати власну тему дослідження за умов відповідного обґрунтування її доцільності й погодження з керівником.

Відповідно до теми кваліфікаційної роботи здобувачу (магістранту) видається завдання встановленого зразка, складене керівником і затверджене завідувачем кафедри, із зазначенням терміну завершення роботи.

Завдання на кваліфікаційну роботу має містити, найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри, де виконана робота; номер та назву спеціальності; освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця; прізвище, ім'я, по батькові здобувача (магістранта), номер групи та форму навчання; тему роботи; зміст завдання; план виконання кваліфікаційної роботи, котрий містить перелік етапів, термін їх виконання та прізвища керівника і консультантів.

Завдання має бути підписане здобувачем (магістрантом), керівником та затверджене завідувачем випускової кафедри.

Закріплення за студентами тем магістерських робіт здійснюється письмовим розпорядженням завідувача кафедри на підставі рішення засідання кафедри, на якій згідно з освітньо-професійною програмою виконується кваліфікаційна робота. На підставі рішення засідання кафедри теми кваліфікаційних робіт можуть бути змінені (уточнені), але не пізніше ніж за 2 місяці до встановленого терміну подачі робіт на кафедру. Підставою для розгляду змін (уточнень) є: заява студента з обґрунтуванням доцільності зміни теми та письмова згода наукового керівника.

Для керівництва магістерськими роботами призначаються науково-педагогічні працівники кафедри з числа професорів і доцентів. За одним керівником може одночасно закріплюватися не більше п'яти кваліфікаційних робіт. Розрахунок навантаження щодо керівництва і захисту магістерських робіт здійснюється відповідно до положення «Про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників БДПУ».

Науковий керівник:

- обговорює із здобувачем (магістрантом) план кваліфікаційної роботи;
- обговорює із здобувачем план-графік виконання магістерської роботи (див. додатки);
- пропонує перелік основної літератури;
- надає рекомендації щодо написання роботи та ознайомлює здобувача (магістранта) з порядком її захисту;
- визначає час, форми та методи проведення консультацій.

Керівник контролює хід виконання кваліфікаційної роботи на всіх її етапах (у тому числі й під час проходження здобувачем (магістрантом) переддипломної практики). При серйозному відставанні від плану-графіка, а також при виникненні утруднень у ході роботи над кваліфікаційною роботою керівник має негайно доводити до відома (у письмовому вигляді) завідувача випускової кафедри і деканат. По закінченню роботи керівник дає здобувачу (магістранту) відгук (див. додатки).

Науковий керівник повинен допомогти здобувачу (магістранту) визначити найбільш ефективні рішення, всебічно стимулювати творчість і самостійність при виконанні ним кваліфікаційної роботи.

Здобувач вищої освіти (магістрант), який виконує кваліфікаційну роботу має право:

- вибирати тему магістерської роботи з переліку, запропонованому керівником, або пропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розроблення і можливості виконання;
- отримувати методичні вказівки керівника щодо виконання та оформлення складових роботи;
- користуватися лабораторною та інформаційною базою кафедри, приладами, вимірювальною технікою тощо для проведення наукових досліджень за темою магістерської роботи;
- працювати над магістерською роботою в аудиторії, обладнаній комп'ютерною технікою, необхідним наочним приладдям, довідковою літературою тощо;
- самостійно вибирати варіанти розв'язання завдань роботи;
- звертатися (в усній або письмовій формі) до керівництва кафедри, факультету, університету зі скаргами щодо порушення його прав;

Здобувач вищої освіти (магістрант), який виконує кваліфікаційну роботу зобов'язаний:

- своєчасно вибрати тему магістерської роботи;
- скласти та узгодити з керівником план-графік виконання кваліфікаційної роботи з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником та своєчасного подання роботи до захисту;
- дотримуватися плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи, установлених правил поведінки в лабораторіях і спеціальних кабінетах, своєчасно й адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника;
- регулярно, не менше одного разу на тиждень, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
- самостійно виконувати роботу;
- дотримуватися вимог академічної доброчесності, зокрема недопущення плагіату, фальсифікації результатів тощо;
- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення роботи, її відповідність методичним рекомендаціям з виконання кваліфікаційних робіт кафедри, нормативним документам та стандартам вищої освіти;
- при розробці питань урахувувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних

досліджень, приймати оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;

- у встановлений термін подати керівнику роботу для перевірки, а після усунення недоліків повернути її для отримання відгуку;

- особисто подати кваліфікаційну роботу на кафедру до захисту;

- своєчасно прибути на захист кваліфікаційної роботи.

Організаційно процес підготовки магістерської роботи складається з таких етапів:

- *підготовчого*, що полягає у виборі студентом теми, складання плану-графіку виконання кваліфікаційної роботи, ознайомлення зі станом дослідження проблеми, добір фактичного матеріалу, проведення необхідних досліджень;

- *основного*, який передбачає написання тексту кваліфікаційної роботи. На цьому етапі, робота повинна бути повністю виконана;

- *завершального*, який передбачає підготовку студента до захисту кваліфікаційної роботи, отримання відгуку керівника, комп'ютерну перевірку тексту кваліфікаційної роботи на плагіат, захист кваліфікаційної роботи.

Порядок допуску кваліфікаційної роботи до захисту. До захисту в підсумковій атестаційній комісії допускаються кваліфікаційні роботи, теми яких затверджені наказом ректора університету, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій випускових кафедр і цього Положення, що підтверджено підписами керівника та консультантів роботи (проекту) та наявністю відгуку керівника кваліфікаційної роботи.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи у підсумковій атестаційній комісії здійснюється засіданням випускової кафедри. До захисту в підсумковій атестаційній комісії не допускається кваліфікаційна робота, у якій виявлені принципові недоліки у обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, показників оригінальності текстів для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних (магістерських) робіт, а також ті, які не подані в терміни, встановлені рішеннями випускових кафедр або вченої ради факультету. Рішення про це приймається на засіданні випускової кафедри, витяг з протоколу якого разом зі службовою завідувача кафедри подаються декану факультету для підготовки деканатом матеріалів до наказу ректора про відрахування студента.

РОЗДІЛ 3. ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Вимоги до обсягу та структурних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи

Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна мати такі основні структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (у разі потреби);
- вступ;
- основну частину (розділи, підрозділи);
- висновки до кожного розділу;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (у разі потреби).

Кожен із цих елементів, а також компоненти основної частини (вступ, розділи, висновки) необхідно починати з нової сторінки.

Титульна сторінка є першою сторінкою наукової роботи та призначена для попереднього ознайомлення з працею. На титульній сторінці має бути вказано:

- назву закладу вищої освіти;
- назву факультету, кафедри, де виконано роботу;
- прізвище, ім'я та по батькові автора повністю;
- тему магістерської роботи;
- спеціальність (спеціалізацію – за потребою);
- науковий ступінь, учене звання, прізвище та ініціали наукового керівника;
- місто і рік виконання роботи.

Зміст повинен містити назви структурних елементів, заголовки із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок, зокрема: найменування та номери початкових сторінок, вступу, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків (див. додатки).

Перелік умовних скорочень, символів і термінів (у разі потреби). Якщо цього вимагає робота й автор використовує маловідомі скорочення, нові символи, позначення, специфічну термінологію, уживану в науковій роботі та ін., то їхній перелік може бути подано у кваліфікаційній (магістерській) роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Якщо такі терміни в тексті роботи повторюються менше трьох разів, то їх пояснення подають при першому ж згадуванні; якщо вони повторюються в роботі досить часто (більше, ніж три рази), пояснення їх значення треба подати перед вступом наукової роботи. Перелік умовних скорочень друкується у вигляді двох колонок, де

ліворуч за алфавітом подають термінологію та скорочення, а праворуч – їх детальне пояснення (див. додатки).

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання). У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної (магістерської) роботи, а саме: актуальність теми, мету і завдання, об'єкт дослідження, предмет дослідження, методи дослідження, наукову новизну, практичне значення, апробацію матеріалів кваліфікаційної (магістерської) роботи та анонсують структуру та її обсяг (див. додаток).

Актуальність теми – обґрунтування вибору теми дослідження (зв'язок теми кваліфікаційної (магістерської) роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань). Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми необхідно обґрунтувати доцільність роботи. Висвітлення актуальності повинно бути зосереджено на трьох основних частинах:

- 1) чому ця тема важлива і потребує розв'язання;
- 2) хто з авторів уже досліджував окремі питання цієї проблеми і що встановлено;
- 3) що у цій проблемі залишилося недостатньо дослідженим і потребує вивчення.

Мета і завдання відображають стратегію дослідження.

Мета дослідження тісно пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи та повинна чітко вказувати, що саме потрібно виконати в роботі; це запланований результат, якого необхідно досягти.

Завдання – це конкретні етапи досягнення мети. Треба пам'ятати, що вони визначають спрямованість і хід дослідження. Від них залежатиме структура роботи (кожному з поставлених завдань має відповідати конкретна її частина – розділ, підрозділ). Зазвичай їх може бути три – п'ять, при цьому перше завдання традиційно присвячено аналізу об'єкта дослідження, вивченню наукової проблеми, яку порушено в кваліфікаційній (магістерській) роботі. Якщо робота має експериментальний характер, то останнє завдання зазвичай передбачає практичну перевірку авторських підходів. Формулювання завдань дослідження потребує конкретизації контингенту досліджуваних (віку, статі, професійної приналежності, стану здоров'я, рівня підготовленості, виду спорту, кваліфікації, етапу підготовки тощо) відповідно до теми магістерської роботи.

Предмет дослідження міститься в межах **об'єкта** – саме на ньому необхідно акцентувати увагу, оскільки він визначає тему магістерської роботи.

Наприклад.

Об'єкт дослідження: процес навчання біології студентів небіологічних спеціальностей у педагогічному університеті.

Предмет дослідження: зміст, форми, методи та засоби формування професійних компетентностей майбутніх учителів небіологічних спеціальностей у процесі вивчення біології.

Методи дослідження. Перелік повинен бути коротким та конкретним, з обов'язковим визначенням проблем, які досліджувались обраними методами.

У роботах теоретичного, описового характеру, де не проводять експерименту, використовують такі методи: аналіз і синтез, узагальнення, індукції та дедукції, аналогії, моделювання, абстрагування й конкретизації, порівняльно-історичний метод тощо.

Наукова новизна отриманих результатів. Варто довести вагомість наукового дослідження у теоретичному аспекті. Положення наукової новизни демонструють, який рівень наукових результатів отримано в роботі (набули подальшого розвитку наукові положення щодо..., удосконалено відомості щодо..., уперше обґрунтовано...). Крім того, наукову новизну роботи характеризує наявність узагальнень, систематизації наукової інформації, дослідження закономірностей, виявлення тенденції тощо.

Практичне значення отриманих результатів – відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного застосування. Ураховуючи важливість прикладного аспекту наукової роботи, необхідно довести можливості використання отриманих результатів на практиці. За наявності впровадження результатів наукових досліджень у практику, слід вказувати, де відбулося впровадження і який ефект отримано. Доцільним є також оформлення й подання в додатках до кваліфікаційної (магістерської) роботи актів упровадження (див. додаток).

Апробація матеріалів магістерської роботи. За наявності зазначають назви конференцій, семінарів, зборів, інших науково-практичних заходів, на яких було обговорено результати дослідження, місце та рік їх проведення; вказують також кількість публікацій, якщо вони є.

Структура та обсяг кваліфікаційної (магістерської) роботи – анонсується її структура, зазначається загальний обсяг.

Наприклад. Робота складається із 3 розділів. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 12 таблиць, ілюстрована 3 рисунками. Список використаної літератури нараховує 88 джерел. Додаткову інформацію розміщено в 4 додатках.

Основна частина магістерської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки, а підрозділ продовжує текст. У кінці кожного розділу автор подає стислі висновки про одержані наукові і практичні результати. У розділах та підрозділах роботи автор викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми. Виклад матеріалу має бути підпорядкований одній провідній ідеї, яку чітко визначив автор.

У розділах кваліфікаційної (магістерської) роботи має бути вичерпне і повно викладено зміст власних досліджень магістранта.

У розділах основної частини подають:

- огляд спеціальної літератури, зокрема джерел останніх років і літератури іноземними мовами;
- методи та організація дослідження;
- аналіз і результати власних досліджень автора.

Розділи магістерської роботи можуть бути поділені на підрозділи (нумерують арабськими цифрами. Нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою).

Розділ 1. У цьому розділі подають результати аналізу доступних літературних джерел та джерел інтернету з досліджуваної проблеми, окреслюють основні етапи наукової думки за розв'язуваною проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, науковець повинен вирізнити ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце в розв'язанні проблеми. Для написання першого розділу бажано використовувати план, що допоможе логічне розмістити проаналізований матеріал, а також чітко розподілити його за підрозділами. У цьому розділі використовують цитування авторів, які повинні бути оформлені згідно з вимогами. У кінці розділу подають короткий висновок до нього. Аналітичний огляд літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини наукової роботи.

Розділ 2. Методи й організація дослідження.

У розділі зазначають методи дослідження, а також подають їхню коротку характеристику.

Наприклад:

1. Аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури.
2. Опитування (анкетування).
3. Педагогічні спостереження.
4. Педагогічний експеримент.
5. Методи математичної статистики.

Далі слід пояснити сутність кожного методу та доцільність його використання відповідно до завдань магістерської роботи.

Після цього автор кваліфікаційної (магістерської) роботи описує, як проходило дослідження, його етапи, короткий зміст і терміни кожного з них, вказує на контингент осіб, які брали участь у дослідженні, а також місце його проведення (див. додаток).

Розділ 3. У цьому розділі подають відомості про проведені власні дослідження, результати опитування фахівців, педагогічних спостережень тощо. Для демонстрації та підтвердження отриманих результатів використовують таблиці і рисунки. У кінці розділу подають короткий висновок.

Розділ 4. Цей розділ присвячують експериментальним даним, які магістрант отримав у процесі формувального експерименту в результаті впровадження експериментального чинника (нової методики, програми, засобів тощо). Для достовірного представлення отриманого матеріалу спочатку

детально описують розроблену методика, а потім подають опис її експериментальної перевірки.

Якщо робота не має експериментального чинника, вона може мати три розділи, які за обсягом відповідають вимогам. У кінці розділу подають короткий висновок до нього.

Висновки. У висновках мають бути викладені основні наукові та практичні результати, одержані в процесі дослідження. Висновки повинні відповідати поставленим завданням, бути стислими, конкретними, підтверджені цифровими даними (у разі наявності). Вони мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, які отримав автор магістерської роботи особисто у процесі дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у цій галузі. Висновки повинні мати аналітичний узагальнений характер та не подаватися як анотація чи констатація. У висновках необхідно наголосити на кількісних і якісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання (див. додаток).

Список використаних джерел формують в алфавітному порядку заголовків або прізвищ перших авторів. Бібліографічний опис списку використаних джерел у магістерській роботі оформлюють згідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Загальна кількість використаних для підготовки магістерської роботи інформаційних джерел має становити не менше ніж 40, серед яких повинні бути наукові видання та іноземні джерела. Кожна книга записується з нової строки. Всі бібліографічні записи повинні мати порядкову нумерацію. На всі наукові джерела, подані у списку, повинні бути посилання в тексті магістерської роботи. Посилання в тексті магістерської роботи роблять у квадратних дужках з наведенням порядкового номера джерела у списку використаних джерел. Не варто подавати в дужках більше ніж три посилання. Бібліографічний опис використаного джерела має обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела (Додаток 9).

Додатки. Допоміжний матеріал, необхідний для повнішого сприйняття роботи, виносять у Додатки (наприклад, акти впровадження, результати тестування, документи, протоколи, анкети, комплекси вправ тощо). Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожен додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований симетрично до тексту сторінки малими літерами, крім першої великої. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д.

До додатків належить допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної (магістерської) роботи: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, тестувань, обстежень, статистичного аналізу; листи підтримки результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи; інструкції та методики, опис

алгоритмів, які не є основними результатами кваліфікаційної (магістерської) роботи, описи комп'ютерних програм, використаних для розв'язання завдань дослідження тощо; методичні розробки; ілюстрації допоміжного характеру; акти впровадження тощо; інші дані та матеріали (див. додаток).

Якщо результати досліджень упроваджено, подають документи у вигляді актів упровадження.

2. Етапи підготовки та виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Підготовка та виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи передбачає виконання таких етапів:

- вибір теми кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- підготовка обґрунтування теми кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- вивчення інформаційних джерел;
- складання плану роботи;
- підготовка теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- виконання практичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- апробація отриманих результатів та формулювання висновків;
- підготовка інших частин кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- підготовка та організація захисту;
- захист кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Орієнтовний порядок підготовки та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

№	Етапи підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи	Терміни виконання	Очікуваний результат
1	Підготовчий етап: вибір теми, розроблення обґрунтування теми	до кінця листопада першого року навчання	Розгляд теми на кафедрі, де виконують роботу, затвердження теми на вченій раді факультету
2	Опрацювання об'єктної частини дослідження (теоретичний етап)	листопад - грудень першого року навчання	Складання списку інформаційних джерел, текст розділів
3	Експериментальний (емпіричний) етап дослідження	січень - травень першого року навчання	Добір методів та методик дослідження, проведення експериментальних досліджень, збір емпіричного матеріалу
4	Аналітичний етап	червень першого року навчання	Опрацювання результатів дослідження, підготовка висновків

5	Підготовка тексту магістерської роботи	вересень - жовтень другого року навчання	Текст анотацій, вступу, розділів магістерської роботи, висновків, оформлення списку використаних джерел
6	Попередній розгляд магістерської роботи на кафедрі, де її виконували	у межах переддипломної практики (згідно з графіком)	Мультимедійна презентація, текст роботи в повному обсязі в електронному та друкованому вигляді, рекомендації кафедри щодо допуску до офіційного захисту (витяг з протоколу)
7	Рецензування кваліфікаційної (магістерської) роботи	Перший тиждень грудня другого року навчання	Відгук наукового керівника, зовнішня та внутрішня рецензія
8	Оприлюднення кваліфікаційної (магістерської) роботи	За 10 днів до захисту	Оприлюднення кваліфікаційної (магістерської) роботи на офіційному сайті БДПУ
9	Офіційних захист кваліфікаційної (магістерської) роботи на засіданні Екзаменаційної комісії	За графіком Екзаменаційної комісії	Рішення Екзаменаційної комісії, підсумкова оцінка, рекомендація щодо продовження навчання

Вибір теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Тему для дослідження обирають з низки тем, які пропонує випускова кафедра. При цьому студент може самостійно запропонувати тему кваліфікаційної (магістерської) роботи, на основі напрямів наукових досліджень, які виконують у цій галузі.

Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна бути актуальною, становити науковий і практичний інтерес, відповідати обраній спеціальності. Усі теми кваліфікаційних (магістерських) робіт повинні бути новітніми; бажаним є зв'язок вибраної теми з майбутньою професійною діяльністю випускника; тема кваліфікаційної (магістерської) роботи повинна мати комплексний характер і передбачати одночасне розв'язання як наукових завдань, так і завдань практичного і прикладного характеру. Кваліфікаційна (магістерська) робота повинна враховувати подальшу перспективу дослідження обраної проблематики; слід обирати тему вузького спрямування, що сприятиме її глибшому дослідженню та висвітленню; робота повинна мати індивідуальний характер, хоча декілька робіт можуть висвітлювати різні аспекти однієї проблеми; не допускатиметься виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи кількома магістрантами за однією або аналогічною темою.

На першому етапі відбувається вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником.

Підготовка обґрунтування теми кваліфікаційної (магістерської) роботи. Магістрант разом з науковим керівником готує обґрунтування теми

кваліфікаційної (магістерської) роботи і подає його для затвердження на кафедрі та в деканат. В обґрунтуванні теми кваліфікаційної (магістерської) роботи необхідно представити актуальність теми, мету і завдання, які заплановано реалізувати у процесі дослідження, об'єкт і предмет дослідження, очікувані наукові результати та можливе практичне значення роботи. В обґрунтуванні теми також зазначають методи дослідження, які будуть використані для розв'язання поставлених завдань, орієнтовну організацію дослідження (етапи виконання роботи) та шляхи впровадження отриманих у процесі виконання роботи результатів.

Обґрунтування тем кваліфікаційних (магістерських) робіт розглядаються на засіданні кафедри, де її виконують, та затверджують на вченій раді факультету у встановлені терміни.

Про результати досліджень з теми кваліфікаційної (магістерської) роботи студенти систематично доповідають на спеціальних семінарах і засіданнях кафедри.

Вивчення інформаційних джерел - наступний етап праці. Він складається з пошуку та опрацювання інформації за темою роботи. Формування джерелознавчої бази може ґрунтуватися на фонду бібліотеки (або електронному фонді) БДПУ. Добираючи інформаційні джерела, доцільно також використовувати електронні фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Складання плану роботи. На цьому етапі магістрант повинен сформулювати концепцію роботи, тобто власне розуміння сутності проблеми, визначити шляхи її розв'язання; скласти план виконання завдань дослідження та узгодити його з науковим керівником.

Підготовка теоретичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи. На цьому етапі необхідно глибоко та різнобічно вивчити досліджувану проблему, викласти теоретичний матеріал дослідження (результати аналізу наукової та методичної літератури) з метою характеристики наукового (науково-практичного) завдання, обґрунтування ідей та сутності явища, яке вивчають. На цьому етапі добирають методи дослідження та пишуть перший і другий розділи роботи.

Виконання практичної частини кваліфікаційної (магістерської) роботи. Якщо кваліфікаційна (магістерська) робота має експериментальний характер, на цьому етапі на основі попереднього вивчення передового педагогічного досвіду та аналізу літератури магістрант розробляє та впроваджує авторські методики і власні креативні ідеї, проводить вимірювання, тестування, опитування для збору та накопичення емпіричних даних. На цьому етапі планують проведення експерименту та пишуть третій розділ роботи.

Апробація отриманих результатів та формулювання висновків: аналіз і обробка отриманих даних, підготовка публікацій у наукових журналах і збірниках; участь у наукових конференціях, семінарах; участь у проведенні навчальних занять зі студентами молодших курсів тощо. Підготовка інших

частин магістерської роботи: формулювання висновків, підготовка й оформлення списку використаних джерел, погодження усіх матеріалів кваліфікаційної (магістерської) роботи з науковим керівником.

Підготовка та організація захисту: перевірка кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедрі та отримання допуску до захисту; підготовка доповіді та презентації; попередній розгляд кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедрі, де її виконували; написання відгуку наукового керівника; скерування на рецензування та отримання двох рецензій фахівців (внутрішньої та зовнішньої); проходження перевірки кваліфікаційної (магістерської) роботи на плагіат; подання повного комплексу документів до кваліфікаційної (магістерської) роботи секретареві Екзаменаційної комісії. Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається публічно. Робота повинна бути оприлюднена на офіційному сайті БДПУ <https://bdpu.org.ua/>. Захист кваліфікаційних (магістерських) робіт проходить згідно з навчальним планом. Остаточну оцінку виставляють члени Екзаменаційної комісії на підставі рецензій та публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи.

3. Загальні рекомендації до оформлення кваліфікаційних (магістерських) робіт

Рекомендований обсяг магістерської роботи становить не менше 50 сторінок друкованого тексту (до цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки).

Технічне оформлення магістерської роботи виконується у відповідності до наступних вимог:

Формат паперу	A4 (210*297 мм).
Розмір і назва шрифту	Times New Roman, 14
Міжстрочний інтервал	1,5 (півтора)
Абзац	1,25 см (п'ять знаків)
Поля (см)	Ліве - 30 мм, праве - 10 мм верхнє і нижнє - 20 мм
Нумерація сторінок	Правий верхній кут
Загальний об'єм роботи без додатків	50 сторінок
Використана література	Не менше ніж 40 найменувань
Заголовки розділів	Великими літерами, жирним шрифтом
Заголовки підрозділів	Малими літерами, жирним шрифтом

Під час написання кваліфікаційної (магістерської) роботи слід орієнтуватися на чинні стандарти у формулюванні назви, поданні рисунків, таблиць, формул, складанні списку літературних джерел тощо.

Назва кваліфікаційної (магістерської) роботи має бути, якщо можливо, короткою (5-8 слів), відповідати спеціальності, вказувати на сутність проблеми,

яку досліджують, предмет та мету дослідження. У назві небажано використовувати ускладнену термінологію.

Текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має характеризуватися логічним взаємозв'язком її частин, переконливою аргументацією викладених думок, стислістю і точністю формулювань, виключенням неоднозначних тлумачень, доступністю, конкретністю у викладенні результатів роботи, обґрунтованістю висновків та рекомендацій.

Вимоги до тексту магістерської роботи:

- текст роботи має бути чітко структурованим, поділеним на розділи та підрозділи. В окремих випадках підрозділи можна поділяти на пункти та підпункти. Потрібно стежити, щоб кожен розділ роботи відображав результати наукового дослідження з окремої частини загальної проблеми, щоб кожен компонент було викладено у тексті і одночасно текст був цілісним, а не фрагментарним;

- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має відрізнятися відповідною композиційністю: змістові частини тексту мають бути логічне об'єднані єдиною ідеєю, темою, проблемою, для чого слід забезпечити системний підхід до розкриття теми роботи;

- текст кваліфікаційної (магістерської) роботи має обов'язково містити аналіз фактів, про які йдеться, а також конкретне обґрунтування тих чи інших положень;

- у тексті не має бути повторів, особливо це стосується висновків, які роблять після кожного розділу та загальних висновків;

- текст має бути завершеним;

- у тексті слід використовувати безособову форму викладення (не використовувати авторське «я» або «ми»). Наприклад: «встановлено», а не «я встановив»; «розглянуто», а не «ми розглянули»);

- визначення термінів, які подано в тексті, мають бути обґрунтованими, аргументованими;

- текст має відповідати сучасному українському правописові.

Завершеності, цілісності і зв'язності тексту кваліфікаційної (магістерської) роботи досягають певними спеціальними мовними засобами. Так, способом вираження логічних зв'язків є такі мовні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки: (спочатку, насамперед, по-перше, по-друге, отже), заперечення (проте, тим часом, але, однак, водночас, а втім, натомість), причинно-наслідкові відношення (таким чином, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, внаслідок цього, до того ж), перехід від однієї думки до іншої (звернімося до..., розглянемо, зупинимося на..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути.), результат, висновок (отже, все сказане дає можливість., підсумовуючи, слід сказати). Під час утворення порівняння найвищого ступеня використовують слова «найбільш», «найменш». Логічні зв'язки між частинами тексту забезпечують складні сполучники підрядності «завдяки тому що», «між тим як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те що», «зважаючи на те

що», «внаслідок того що», «після того як», «у той час як» Рекомендовано також активно вживати похідні прийменники «протягом...», «відповідно до...», «згідно з...», «у результаті», «на відміну від...», «поряд з...».

Нумерацію сторінок кваліфікаційної (магістерської) роботи починають з другої сторінки. Титульну сторінку враховують, але не нумерують. Нумери проставляють у правому куті верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше ніж 10 мм. Слово «сторінка» не пишуть, а біля цифр не ставлять ніяких позначок.

Нумерація розділів, підрозділів, підпунктів. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію та позначатися арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (наприклад, 1.1. - перший підрозділ першого розділу). Заголовки мають бути короткі та однозначні.

Основні частини роботи починають писати з нової сторінки. Структурні елементи роботи, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», не нумерують.

Заголовки структурних елементів і заголовки розділів друкують великими літерами без крапки в кінці, без підкреслювання. Відстань між заголовком і текстом становить 2 інтервали. Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом без крапки в кінці.

Для наукового тексту характерними елементами є **ілюстрації, таблиці і додатки**. Основними видами ілюстративного матеріалу в науковому тексті можуть бути рисунки, схеми, фотографії, репродукції, діаграми і графіки. Таблиці, графіки і діаграми надають точну інформацію для підтвердження кількісних взаємозв'язків між явищами.

Ілюстративний матеріал необхідно застосовувати в кваліфікаційній (магістерській) роботі тільки тоді, коли він дає змогу краще подати і зрозуміти конкретний матеріал. Ілюстрації мають бути обов'язково «прив'язаними» до тексту роботи і подані відразу після тексту, де на них посилаються, або на наступній сторінці. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках магістерської роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках.

На усі ілюстрації повинно бути посилання в тексті, їх нумерують арабськими цифрами в межах розділу (рис. 3.1 - тобто перший рисунок третього розділу). Назва рисунка повинна бути короткою, точною, розташованою після нього. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці. Таблицю розміщують після тексту, де дають на неї посилання, або на наступній сторінці. Таблицю нумерують арабськими цифрами в межах розділу (табл. 4.1 - тобто перша таблиця четвертого розділу). Назва таблиці повинна бути короткою, точною, надрукованою жирним шрифтом.

Формули. У разі необхідності представлення в тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи формул їх подають посередині нового рядка, а нумерацію - з правого боку в дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. У кваліфікаційної (магістерської) роботі автор повинен давати посилання на джерела, матеріали, окремі результати або цитати з яких наведено в дослідженні. Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитований документ, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання та публікації. До огляду літератури з теми дослідження автор додає фундаментальні, найвагоміші, найактуальніші сучасні джерела. Загальні вимоги до цитування:

а) текст цитати починають і закінчують лапками та наводять у тій граматичній формі, у якій його подано у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропускання слів, речень при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками у круглих дужках (...);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланнями на джерело;

г) при переказі чийось думок своїми словами слід бути гранично точним у викладенні думок автора і дати відповідні посилання на джерело.

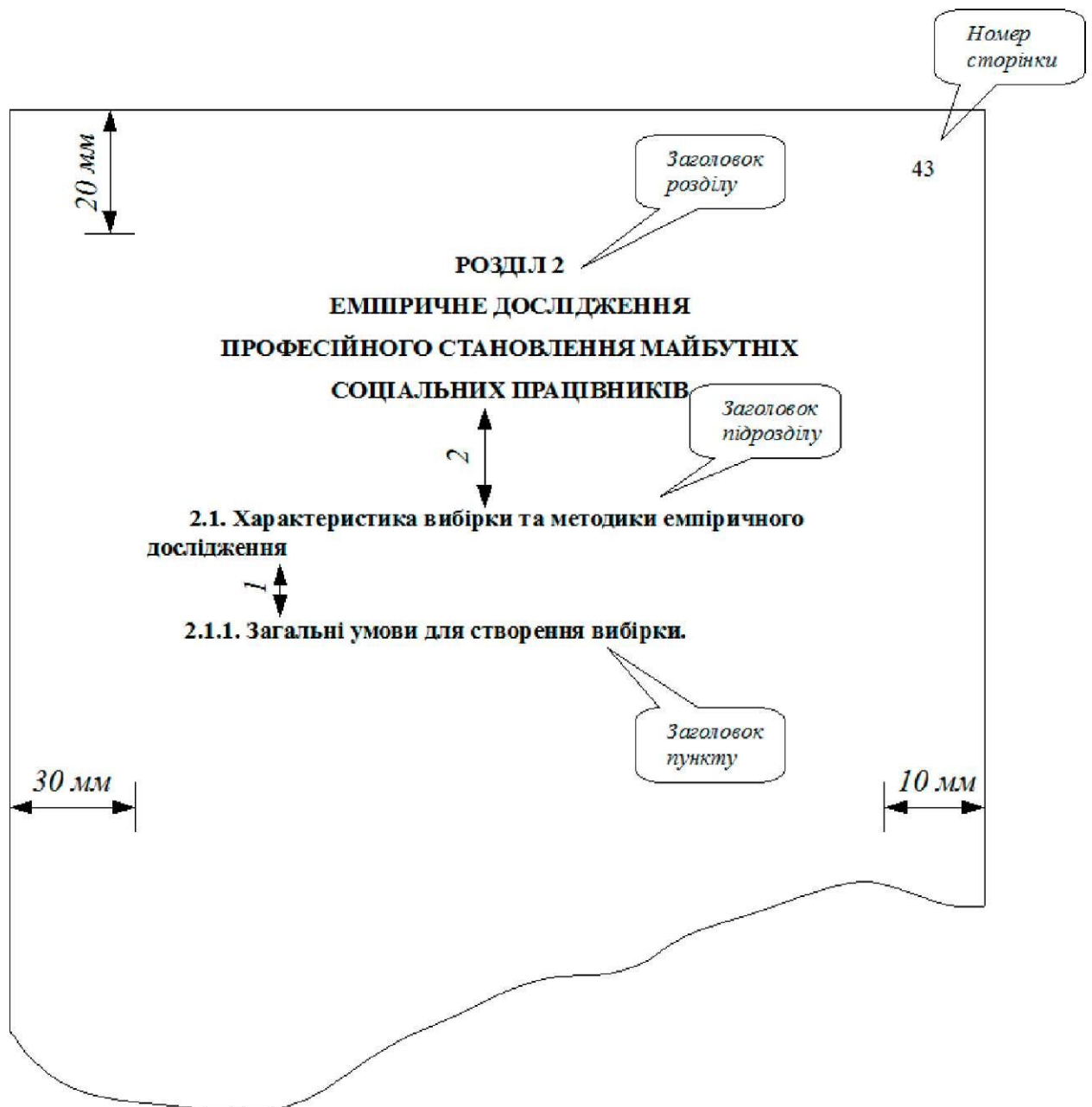
При прямому цитуванні посилання в тексті роботи оформлюють після цитати, подаючи у квадратних дужках порядковий номер позиції зі «Списку використаних джерел» і номер сторінки.

Посилання на джерела наводяться переважно в першому розділі (теоретичній частині) роботи, оскільки в ній міститься аналіз понять і визначення сутності розглянутого питання, а також форм та засобів його вирішення рядом авторів – вчених і фахівців у даній галузі.

Правила бібліографічного опису друкованих творів установлені стандартом. Розміщення джерел у списку літератури залежить від теми дослідження, характеру наведених матеріалів та їх кількості. Найбільш розповсюджені способи розміщення матеріалів у списку літератури: алфавітний, систематичний, хронологічний та інші. Нумерація списку літератури наскрізна (від першої до останньої назви).

Алфавітний спосіб групування рекомендується в тому разі, якщо список невеликий за обсягом і стосується вузького питання.

Після списку літератури йдуть додатки, які мають заголовки та послідовно нумеруються. Кількість сторінок у додатках в загальний обсяг магістерської роботи не входять.

4. Організація і порядок підготовки до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Підготовка до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи передбачає підготовку презентації та доповіді за темою роботи.

Попередній захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається в межах переддипломної практики, у присутності студентів, наукового керівника та викладачів кафедри, на якій її виконували, згідно з затвердженим календарним планом у встановлений термін.

До захисту допускають магістрантів за умови повного виконання навчального плану. До захисту рекомендують кваліфікаційні (магістерські) роботи, теми яких затверджені згідно зі встановленим порядком; структура, зміст, якість викладеного матеріалу, його оформлення відповідають вимогам до кваліфікаційних (магістерських) робіт; пройшли перевірку на плагіат; оцінені позитивно на попередньому захисті кафедри, отримати рекомендацію кафедри до захисту та мають позитивний відгук керівника.

Для захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт у Екзаменаційну комісію подають:

- кваліфікаційну (магістерську) роботу;
- витяг з протоколу засідання кафедри, на якій виконували роботу, про допуск магістранта до захисту;
- письмовий відгук наукового керівника з характеристикою діяльності магістра під час виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- дві рецензії на кваліфікаційної (магістерської) роботу.

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії. Студент готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал до неї (презентацію). Доповідь (до 10 хвилин) повинна відображати зміст дослідження, його мету, завдання, предмет та об'єкт; обґрунтування вибору теми, ступеня її висвітлення в науковій літературі. Основну частину доповіді присвячують викладенню основних результатів, науково-практичних висновків і рекомендацій за матеріалами дослідження.

Під час публічного захисту студент відповідає на запитання членів Екзаменаційної комісії та інших присутніх. Оцінка за кваліфікаційну (магістерську) залежить не лише від її змісту, переконливої доповіді, але й від упевненої відповіді на поставлені запитання та від коментування дискусійних положень. Автор кваліфікаційної (магістерської) роботи має продемонструвати такі вміння:

- логічно та аргументовано викладати матеріал;
- використовувати статистичні та інші методи дослідження;
- володіти навичками узагальнення;
- чітко формулювати висновки;
- відстоювати авторську позицію;
- обґрунтовувати інноваційні підходи до розв'язання завдань дослідження;
- володіти правилами публічного виступу (чіткістю, лаконічністю, граматичною правильністю висловлювань).

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до положення «Про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті». Оцінює кваліфікаційну (магістерську) роботу Екзаменаційна комісія за національною шкалою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Оцінка кваліфікаційної роботи складається з суми балів, отриманої за виконання (примірник друкованої роботи) та захист роботи (доповідь, демонстраційний матеріал, відповіді на питання).

Виконання магістерської роботи (примірник друкованої роботи)	Захист магістерської роботи (демонстраційний матеріал та доповідь)	Захист магістерської роботи (відповіді на запитання)	Сума
30	40	30	100

Критерії оцінки виконання магістерської роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
30	У роботі відсутні стилістичні та орфографічні помилки, вона має зрозумілу і логічну структуру побудови. Робота містить всі складові частини, які на підставі конкретних матеріалів характеризують рівень виконаної дипломної роботи, обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. Оформлення роботи відповідає всім існуючим стандартам щодо науково-технічної документації.
29-27	Робота містить всі складові частини, що характеризують рівень виконаної дипломної роботи, обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій. Побудова роботи логічна. Але по тексту мають місце незначні стилістичні та орфографічні помилки.
25-23	Оформлення ілюстративного матеріалу не в повній відповіді існуючим вимогам щодо науково-технічної документації. В цілому дипломна робота має чутку логічну структуру. Мета відповідає змісту та темі роботи.
22-20	Роботу оформлено у відповідності до існуючих вимог, але мета сформульована не чітко, не вирішує поставленої проблеми.
19	Робота має зрозумілу логічну структуру. Назва дипломної роботи не в повній мірі відповідає меті та змісту. У роботі використано неінформативні (неадекватні) методи дослідження. Доказової бази не достатньо щоб зробити достовірні висновки.
Менше 19	Мета та завдання роботи не розкрито. Зміст роботи не відповідає темі. Висновки не відповідають поставленим завданням.

Критерії оцінки захисту магістерської роботи (демонстраційний матеріал та доповідь)

Кількість балів	Критерії оцінювання
40-36	Доповідь студента супроводжується ілюстративними матеріалами (плакати, креслення, слайди, зразки, макети і та ін.). Матеріал викладено логічно та послідовно. Студент продемонстрував знання сучасної науково-методичної літератури та володіє сучасною специфічною науковою термінологією щодо обраного напрямку дослідження. Демонстраційний матеріал виконано правильно без помилок, студент при демонстрації матеріалу виявив всебічні, систематизовані знання.
35-32	Демонстраційний матеріал виконано правильно, але з 1-2 незначними помилками, студент при демонстрації матеріалу виявив повні знання наукового дослідження, основного програмного матеріалу. Матеріал викладено логічно та послідовно.
31-27	Матеріали доповіді представлено послідовно та логічно, але з помилками. Студент під час доповіді виявив базові знання з обраного напрямку дослідження в обсязі, що необхідний для подальшої професійної діяльності.
26-23	Демонстраційний матеріал виконано в основному правильно, але студент не зміг логічно викласти рішення наукового завдання, допустив помилки при визначенні послідовності дій.
22	Демонстраційний матеріал виконано, але студент допустив принципові помилки при демонстрації матеріалу, некоректно визначив методи дослідження, засоби вирішення поставленої проблеми. Не витримано регламент доповіді.
Менше 22	Студент не підготував демонстраційного матеріалу.

Критерії оцінки захисту кваліфікаційної роботи (відповіді на питання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
30	Студент при відповіді на питання виявив всебічні, систематизовані знання; здатність диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання; викладати матеріал логічно, послідовно: демонструвати знання сучасної науково-методичної літератури
29-27	Студент при відповіді на питання виявив повне знання наукового дослідження або програмного матеріалу, успішно порівнює та викладає теоретичний матеріал послідовно й конкретизує його. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, робить висновки, але допускає незначні помилки
25-23	Студент уміло володіє науковим дослідженням, теоретико-методичним матеріалом навчальної програми, вміє наводити окремі власні результати досліджень, приклади на підтвердження певних думок. Допускає помилки і не чітко формулює висновки.
22-20	Студент при відповіді на питання виявив повні знання наукового дослідження, основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшої професійної діяльності в галузі, допускає значні помилки.

19	Студент задовольняє мінімальним, вимогам, розкриває близько половини наукового дослідження, навчального матеріалу, з допомогою викладача або підручника (конспекту) відтворює програмний матеріал. Допускає значні помилки.
Менше 19	Студент при відповіді на питання виявив серйозні пробіли в знаннях наукового дослідження, основного матеріалу, допустив принципові помилки при відповіді на всі питання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ:
014.05 БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

1. Методика організації і проведення експерименту на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
2. Методика проведення нетрадиційних уроків з біології або основ здоров'я.
3. Методика організації і проведення міні-проектів на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
4. Методика формування екологічних компетентностей на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
5. Методика організації і проведення гурткової роботи з біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
6. Методика організації і проведення екологічних заходів (на вибір здобувача освіти).
7. Методика організації і проведення фенологічних спостережень за рослинами пришкольньої ділянки (або іншого об'єкта за вибором здобувача освіти).
8. Методика організації і проведення роботи з обдарованими дітьми з використанням сучасних технічних технологій.
9. Екологічне виховання як один із засобів сталого розвитку.
10. Методика формування наукового світогляду у процесі вивчення біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
11. Застосування методу моделювання на уроках біології або основ здоров'я в основній школі.
12. Застосування методу моделювання на уроках біології в старшій школі.
13. Методика підготовки учнів до олімпіад та конкурсів науково-дослідницьких робіт.
14. Організація підготовки учнів до ЗНО.
15. Особливості вивчення ендокринної системи людини (або будь якої іншої на вибір здобувача освіти) в умовах дистанційного навчання.
16. Інноваційні технології у формуванні анатомічних понять в учнів.
17. Інноваційні технології у формуванні фізіологічних понять в учнів.
18. Інноваційні технології у формуванні понять з біохімії в учнів.
19. Формування дослідницьких умінь учнів на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
20. Розвиток пізнавального інтересу учнів на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
21. Робота з обдарованими дітьми на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
22. Особливості складання і розв'язування тестів з біології (клас на вибір здобувача освіти).

23. Використання сучасних інноваційних технологій при формуванні зоологічних понять.
24. Методика формування сучасної наукової картини світу учнів (клас на вибір здобувача освіти) в процесі вивчення біології.
25. Методика формування здоров'язбережувальної компетентності учнів старших класів на уроках біології.
26. Використання проєктної технології у навчанні природничих наук учнів старших класів.
27. Методика використання компетентісно орієнтованих завдань на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
28. Методика реалізації змішаного навчання на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
29. Використання ситуативних вправ і задач у процесі природничої освіти учнів старшої школи
30. Педагогічна ефективність технологій інтегрованого навчання учнів (клас на вибір здобувача освіти) біології.
31. Методика формування ключових компетентностей учнів старшої школи в процесі природничої освіти візуальними засобами
32. Формування ціннісного ставлення до природи в учнів 10-11 класів у процесі вивчення біології.
33. Формування навичок здорового способу життя на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
34. Формування в учнів екологічних понять на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
35. Використання дидактичних ігор на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
36. Мотивація навчальної діяльності учнів на уроках біології або основ здоров'я (клас на вибір здобувача освіти).
37. Формування статевої культури учнів на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
38. Організація диференційованого навчання учнів на уроках біології
39. Узагальнення та систематизація знань учнів на уроках біології у 6 класі
40. Форми і методи перевірки і оцінювання навчальних досягнень учнів з біології
41. Методика роботи учнів зі шкільними підручниками
42. Методика реалізації міжпредметних зв'язків на уроках біології (клас на вибір здобувача освіти).
43. Формування в учнів культури здоров'я в закладах загальної середньої освіти.
44. Формування готовності майбутніх вчителів біології до самовдосконалення.
45. Формування готовності майбутніх вчителів біології до самовиховання на основі індивідуалізації навчання.

46. Педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів біології.
47. Педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів основ здоров'я.
48. Формування готовності у майбутніх вчителів біології та основ здоров'я до здійснення індивідуального підходу.
49. Індивідуалізація процесу формування педагогічної майстерності майбутніх учителів біології та основ здоров'я.
50. Педагогічні умови адаптації вчителя-початківця до професійної діяльності.
51. Розвиток креативності школярів на уроках біології в закладах загальної середньої освіти.
52. Організація та проведення дистанційного навчання на уроках біології за допомогою соціальних мереж та веб-сервісів.
53. Розвиток критичного мислення учнів на уроках біології та основ здоров'я.
54. Використання нетрадиційних методів навчання на уроках біології та основ здоров'я.
55. Розвиток творчих здібностей учнів в процесі навчання біології.
56. Розвиток творчих здібностей учнів в процесі навчання основ здоров'я.
57. Інноваційні методи навчання і їх використання на уроках основ здоров'я.
58. Інтерактивні методи навчання і їх використання на уроках основ здоров'я.
59. Методика здійснення диференційованого підходу в процесі навчання основ здоров'я.
60. Організація диференційованого навчання учнів на уроках основ здоров'я.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.05 Біологія та здоров'я людини. Бердянський державний педагогічний університет, укладач Н.С.Пшенична. Бердянськ, 2023. 59 с.

Допоміжна

1. Горбенко Н. А. Фонд педагогічних журналів України (1947-2009): аналіз використання в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського / Н. А. Горбенко // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 3. К.: Нілан-ЛТД, 2012. С. 324-334.
2. Зелінська Н. «Традиційна» наукова періодика у дослідженнях зарубіжних учених: проблеми та перспективи / Н. Зелінська // Українська періодика: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Восьмої всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24-26 жовт. 2003 р. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики; за ред. М. М. Романюка. — Львів, 2003. — С. 569-584.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. К.: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
4. Костюкевич В.М. Дипломна робота: структура, зміст, методика написання. В.: ТОВ «Планер», 2005. 213 с.
5. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 116 с.
6. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
7. Сурмін Ю.П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація . К.: НАДУ, 2008. 84 с.
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
9. Шишка Р.В. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт : навчальний посібник. Харків: Еспада, 2007. 368 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://bdpu.org.ua/>.
2. <https://edu.bdpu.org/>
3. <http://www.nas.gov.ua> - Національна академія наук України
4. <http://www.dffd.gov.ua> - Державний фонд фундаментальних досліджень
5. <https://mon.gov.ua/ua> - Міністерство освіти і науки України
6. <http://www.dknii.gov.ua/> - Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України

ПЛАН-ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИз _____
(назва дисципліни)здобувача _____ групи, факультету
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

на тему:

№ з/п	Вид роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Опрацювання інформаційних джерел та літератури, добір методів дослідження, виконання вступу, проведення необхідних досліджень		
2.	Написання першого розділу: (назва розділу)		
3.	Написання другого розділу: (назва розділу)		
4.	Написання третього розділу: (назва розділу)		
5.	Написання вступу і висновків, оформлення списку використаних джерел та додатків		
6.	Подання роботи на попередню перевірку науковому керівнику		
7.	Виправлення зауважень наукового керівника та подання остаточного варіанту на кафедру, одержання відгуку та рецензії		
8.	Підготовка до захисту магістерської роботи		

Здобувач _____
(підпис) (ім'я ПРІЗВИЩЕ)Науковий керівник _____
(підпис) (ім'я ПРІЗВИЩЕ)

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фізичної культури, спорту та здоров'я людини
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації

УДК:

Допущена до захисту
Протокол № __ засідання кафедри
від « » _____ 202_ р.
Завідувач кафедри
доц. Світлана ХАТУНЦЕВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ФОРМУВАННЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ СТРЕСУ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Здобувача другого рівня вищої освіти
2 курсу м2 СБЗЛ групи
предметної спеціальності
014.05 Середня освіта (Біологія та
здоров'я людини)
Катерини КОРНІЄНКО

Керівник – кандидат педагогічних наук,
доцент біології, здоров'я людини та
фізичної реабілітації
Віталій ГНАТЮК

Рецензент: проф. Світлана ХАТУНЦЕВА

Кількість балів: _____
Національна шкала _____
Оцінка: ECTS _____

(підписи членів комісії) (ім'я та прізвище членів комісії)

м. Запоріжжя - 202_ рік

Зразок змісту кваліфікаційної роботи на прикладі теми: «ФОРМУВАННЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ СТРЕСУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ
ВСТУП
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
1.1. Психофізична готовність як одна із складових готовності до професійної діяльності
1.2. Особливості праці майбутніх учителів комп'ютерних технологій
1.3. Стрес у професійній діяльності майбутніх учителів комп'ютерних технологій
1.4. Взаємозв'язок фізичних і психічних здібностей у процесі занять фізичними вправами
Висновки до першого розділу
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ
2.1. Методи дослідження
2.2. Організація дослідження
Висновки до другого розділу
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ДІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ СТРЕСУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
3.1. Модель методики формування психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності
3.2. Зміст методики формування психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності
3.3. Форми і методи психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності.....
3.4. Аналіз результатів педагогічного експерименту
Висновки до третього розділу
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

Приклад оформлення:

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- АТ – артеріальний тиск, мм.рт.ст.
- ЗВО – заклад вищої освіти
- ЛФК – лікувальна фізична культура
- НВЗ – навчально-виховний заклад
- ОГК – окіл грудної клітини, см
- ОРА – опорно-руховий апарат
- СМГ – спеціальна медична група
- ЦНС – центральна нервова система
- ЧП – частота пульсу, уд./хв.
- ЧСС – частота серцевих скорочень, уд./хв.

ВСТУП

В актуальності теми науковець окреслює проблему, її масштабність, необхідність нагального вирішення, зв'язок із важливими напрямками людської діяльності. Подається комплексний огляд наукових розробок інших дослідників стосовно вирішення цього завдання з критичними оцінками та переліком невирішених питань, які розглядатимуться автором.

Зразок загальної характеристики роботи за темою: **«Формування психофізичної готовності майбутніх учителів до попередження виникнення стресу у професійній діяльності».**

Актуальність. У сучасних умовах багато професій мають стресогенний характер. У ході реорганізації економіки і формування нових цінностей істотно змінюються особистісні, характерологічні особливості світогляду, суб'єктивна переоцінка значущості праці, особливо в сфері людина-людина, що, безумовно, відбивається в психологічних дослідженнях стресостійкості як практичної задачі управління персоналом.

Проблема психологічного стресу фахівців різних галузей професійної діяльності набуває все зростаючу наукову і практичну актуальність у зв'язку з безперервним зростанням соціальної, економічної, екологічної, техногенної, особистісної екстремальності нашого життя і істотною зміною змісту і умов праці у представників багатьох професій. Зростає кількість можливих проблемних ситуацій, підвищується професійна і особистісна значущість і відповідальність за результати і наслідки діяльності.

Теорія психічних станів ще дуже далека до завершення, багато аспектів психічних станів залишаються маловивченими, хоча вперше інтерес до їх дослідження з'явився в давнину. Ще Геракліт у IV столітті до н. е. звернув увагу на суперечливий характер визначення «стан» і його змістовної суті. Аристотель вважав, що психічний стан - це особливий стан душі і виділяв їх в самостійну психологічну категорію. У світовій і вітчизняній психології інтерес до психічним станам як наукової категорії виник у 40-50-х роках минулого століття. Дослідженнями Н.Д. Левітова, Ю. О. Сосновиковой, А. Н. Леонової, Л. Р. Дикої, Е. П. Ільїним і ін. були встановлені ряд найважливіших закономірностей і механізмів, що стосуються феноменології, структури, функцій, динаміки психічних станів. Проблеми, з якими стикаються дослідники при вивченні психічних станів зумовлені, насамперед, багатим розмаїттям останніх, їх багатомірністю, багатофункціональністю, дискретністю, безперервністю, складністю вимірювання.

Об'єкт дослідження – процес фізичного виховання студентів Бердянського державного педагогічного університету.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування психофізичних готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності.

Мета дослідження – розробити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності.

Для реалізації мети були сформульовані такі **завдання дослідження**:

1. Проаналізувати стан дослідженості проблеми формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності у дослідженнях вітчизняної і зарубіжної педагогічної теорії та практичній діяльності.

2. Визначити вихідний стан психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій факультету фізико-математичної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.

3. Розробити, обґрунтувати та перевірити ефективність педагогічних умов формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань використовувались такі методи: *теоретичні* – аналіз, синтез, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація, за допомогою яких зіставлялися теоретичні підходи у психолого-педагогічній літературі щодо проблеми формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності; метод моделювання, за яким розроблено модель педагогічних умов формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності і впроваджено її в практичну діяльність Бердянського державного педагогічного університету; *емпіричні* – порівняння, тестування, педагогічне спостереження, констатувальний етап педагогічного експерименту з метою визначення вихідного рівня психофізичної готовності студентів і обґрунтування методів його поліпшення і формувальний етап для впровадження педагогічних умов формування психофізичної готовності майбутніх учителів комп'ютерних технологій для попередження виникнення стресу у професійній діяльності у навчальний процес; медико-біологічні методи дослідження; *статистичні* – поєднання кількісного та якісного аналізу отриманого емпіричного матеріалу із застосуванням методів математичної статистики, які були використані з метою обробки результатів педагогічного експерименту.

Експериментальну базу дослідження становив Бердянський державний педагогічний університет. Всього експериментальним дослідженням було охоплено 62 особи: студенти факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти.

Практичне значення одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні системи засобів і методів формування мотивів до рухової діяльності та визначенні рівнів сформованості мотивації до занять фізичною культурою в дітей 7-9 років.

Структура магістерської роботи. Магістреська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (___ найменувань) і додатків. Загальний обсяг курсової роботи – ___ сторінки. Робота містить ___ таблиць та ___ рисунки.

Приклад оформлення другого розділу наукової роботи:

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Методи досліджень

- 1 . Аналіз спеціальної і методичної літератури.
2. Опитування.
3. Тестування.
4. Методи математичної статистики.

ОХАРАКТЕРИЗУВАТИ КОЖЕН МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ

2.2. Організація досліджень

Дослідження проводилися на базі Бердянського державного педагогічного університету на факультеті фізичної культури, спорту та здоров'я людини. Всього дослідженням було охоплено 25 здобувачів I курсу спеціальності 014.05 Біологія та здоров'я людини.

Дослідження проводилося в три етапи: _____

ОХАРАКТЕРИЗУВАТИ КОЖЕН ЕТАП ДОСЛІДЖЕННЯ.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ДІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ПСИХОФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВИНИКНЕННЯ СТРЕСУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У розділі подано модель методики психофізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів; обґрунтовано зміст, форми і методи психофізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів; проаналізовано результати педагогічного експерименту.

3.1. Модель методики формування психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності

3.2. Зміст методики формування психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності

3.3. Форми і методи психофізичної готовності майбутніх учителів для попередження виникнення стресу у професійній діяльності

3.4. Аналіз результатів педагогічного експерименту

Висновки до третього розділу

Кількість завдань має відповідати кількості висновків. Якщо 4 завдання, то має бути 4 висновки з нумерацією 1, 2, 3.

Приклад оформлення висновків у кваліфікаційній роботі:

ВИСНОВКИ

У магістерському дослідженні запропоновано розв'язання актуальної проблеми формування психофізичної готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів, що виявляється в обґрунтуванні змісту, форм і методів формування психофізичної готовності студентів у процесі вивчення дисципліни “Фізичне виховання”. Узагальнення результатів дослідження стало підґрунтям для наступних висновків.

1. Аналіз стану дослідженості проблеми фізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів у дослідженнях вітчизняної і зарубіжної педагогічної теорії та практичній діяльності засвідчив необхідність обґрунтування методики фізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів у нових соціально-економічних умовах, що пов'язана з потребою суспільства у майбутніх педагогах, здатних вдосконалювати рухові вміння та навички, які необхідні в майбутній професійній діяльності та для забезпечення психофізичної готовності у повсякденному житті. Проблема формування психофізичної готовності студентів не отримала ґрунтового розкриття та потребує інтеграції у процес викладання дисципліни “Фізичне виховання”. Методику фізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів ми розглядаємо як процес формування психофізичної готовності, завдяки якому студенти оволодівають необхідними мотивами, установками, досвідом, додають психічному процесу і властивостям особи таких особливостей, які забезпечують можливість ефективно здійснювати діяльність в цих ситуаціях.

2. Визначено структурні компоненти психофізичної готовності, як: фізична готовність, тобто розвиток загальних фізичних якостей, відповідальних за виконання функцій з протидії небезпечним чинникам; психологічна готовність, спрямована на удосконалення психічної сфери з урахуванням їх обумовленості фізичними якостями та науково-теоретична і практична готовність, яка характеризується необхідними прикладними знаннями з використання набутих вмінь та навичок.

3. Встановлено три рівні психофізичної готовності студентів для практичного урахування в системі фізичного виховання, що дало змогу розробити диференційовану методику фізичної підготовки для кожного рівня. Шляхом розрахування множинної кореляційної залежності між 28 показниками встановлено взаємозв'язок фізичного розвитку, функціонального стану, фізичної та навчально-прикладної фізичної підготовленості студентів, які складають

структуру всієї системи та визначено, що найбільш інформативними показниками фізичного розвитку є: маса тіла, обсяг стегон, окружність грудної клітини, обсяг талії.

4. Розроблено, обґрунтовано та представлено у вигляді моделі методик фізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів, що містить такі елементи: мету, завдання, принципи; розкриває зміст, форми, методи і засоби її формування. Результатом є сформованість психофізичної готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів; комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни “Фізичне виховання” щодо формування готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

Перевірено ефективність методики фізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів, що забезпечує психофізичну готовність майбутніх педагогів. Результати дослідження свідчать про те, що всі показники сформованості психофізичної готовності студентів вищих педагогічних навчальних закладів у студентів ЕГ вищі, ніж у студентів КГ: показники фізичного розвитку у КГ залишились практично без змін, в ЕГ покращились; у КГ показники функціонального стану покращились, але в ЕГ зміни більш суттєві; у КГ покращились деякі показники фізичної підготовленості, в ЕГ покращились усі показники; у КГ показники навчально-прикладної фізичної підготовленості мають невеликий приріст; в ЕГ показники навчально-прикладної фізичної підготовленості покращились суттєво за всіма показниками.

Магістерське дослідження не вичерпує всіх завдань з підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у впровадженні методики психофізичної підготовки студентів вищих педагогічних навчальних закладів у систему психофізичного виховання вищих навчальних закладів, як основу професійно-прикладної фізичної підготовки до майбутньої діяльності.

Приклади оформлення списку використаних джерел, відповідно до ДСТУ 8302:2015

КНИГИ	
Приклади	Однотомні видання
один автор	<p>Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.</p> <p>Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.</p> <p>Кузніченко С. О. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану": наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2015. 164 с.</p> <p>Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2016. 810 с.</p> <p>Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.</p>
два автори	<p>Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.</p> <p>Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практич. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с.</p> <p>Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді").</p> <p>Сташис В. В., Бажанов М. И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков: Вища шк., 1987. 216 с.</p>
три автори	<p>Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.</p> <p>Сичевський В. В., Харитонов Є. І., Олейніков Д. О. Науково-практичний коментар до розділу I Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків: Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого).</p> <p>Helfer M. E., Kempe R. S., Krugman R. D. The battered child. 5th ed. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1997. 700 p.</p>
чотири і більше авторів	<p>Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.</p> <p>Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с.</p> <p>Постклассическая онтология права: монография / С. И. Максимов и др.; С.-Петерб. гос. ун-т; общ. ред. И. Л. Честнов. Санкт-Петербург: Алетейя, 2016. 688 с. (Толкование источников права).</p>
	<p>The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.</p>
автор(и) та редактор(и)/упорядник(и)	<p>Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p>

	<p>Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.</p> <p>Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.</p> <p>Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY: Anchor, 2000. 680 p.</p>
автор(и) та перекладач(и)	<p>Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев: Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).</p> <p>Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л. И. Евенко; пер.: Д. Васильев, В. Зотов. Москва: Прогресс, 1986. 424 с.</p> <p>Laplace P. S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F. W. Truscott, F. L. Emory. Original work published 1814. New York, NY: Dover, 1951. 196 p.</p>
без автора	<p>Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. (Серія "Наукові праці кафедри господарського права Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; т. 1).</p> <p>Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.</p> <p>Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с.</p> <p>Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с.</p> <p>Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 верес. 2016 р. Київ: Нац. акад. прокуратури України. 2016. 432 с.</p> <p>Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.</p>
Приклади	Багатотомні видання
	<p>Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.</p> <p>Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.</p>
	<p>Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. Харьков: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. О. В. Стовба. Харків: Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.</p> <p>Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>

ІНШІ ВИДАННЯ	
автореферати дисертацій	<p>Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.</p> <p>Лісов О. С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917-1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.</p>
дисертації	<p>Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.</p> <p>Костенко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.</p> <p>Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>
архівні документи	<p>Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71.</p> <p>Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8-12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1-3.</p> <p>Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1-7.</p>
патенти	<p>Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G0m/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт / НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков: ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ 2006-4).</p>

стандарти	<p>ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, ГОТ). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ 3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
бібліографічні показники	<p>Володимир Володимирович Сташис: (до 85-річчя від дня народж. та 60-річчя наук.-пед. і громад. діяльності) / Нац. акад. прав. наук України; упоряд.: В. І. Борисов, В. І. Тютюгін, Л. М. Демидова. Харків: Право, 2010. 108 с. (Біографія і бібліографія вчених-правознавців).</p> <p>Лисосед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків: Одиссей, 2003. 128 с.</p> <p>Систематизований показник матеріалів з питань адміністративної реформи, опублікованих у Віснику Національної академії державного управління за 1997-2005 роки / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; уклад.: О. О. Бабінова, О. Г. Белінська. Київ: Вид-во НАДУ, 2006. 11 с.</p>
каталоги	<p>Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк: Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.</p>
ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
	<p>Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87-99.</p> <p>Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. Кримінологія. Загальна та Особлива частини: підручник / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2009. Розд. 15. С. 138-145.</p> <p>Тацій В. Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації. Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю. Харків: Право, 2010. С.221-229.</p> <p>Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія / за ред.: О. В. Козаченко, Є. Л. Стрельцов. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 87-109.</p> <p>O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and transformation. Gender issues across the life cycle / Ed. B. R. Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107-123.</p>

тези, доповідь	<p>Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7-9.</p> <p>Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали XXII Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47-49.</p> <p>Шаповал В. Свобода та "природні права" людини як основа людського виміру права. Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): матеріали першого всеукр. круглого столу, м. Львів, 16-17 верес. 2005 р. Львів: Край, 2006. С. 286-295.</p> <p>Wu C. K., Makhlouf M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February - 3 March, 2011. Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834-836.</p>
стаття з довідкового видання	<p>Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: Юрид. думка, 2007. С. 550.</p> <p>Гончаренко В. Д. Повне зібрання законів Російської імперії. Велика українська юридична енциклопедія. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С.573-574.</p> <p>Ріяка В. О. Декларація митна. Юридична енциклопедія. Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 2. С. 29.</p> <p>Bergmann P. G. Relativity. The New Encyclopedia Britannica. Chicago, IL: Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501-508.</p>
стаття з продовжуваного видання	<p>Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. Проблеми законності. Харків. 2013. Вип. 123. С. 65-77.</p> <p>Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. Вісник Національної академії правових наук України. Харків, 2010. № 2. С. 28-39.</p> <p>Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. Держава і право. Юридичні науки. Київ, 2016. Вип. 72. С. 152-166.</p>
стаття з періодичного видання (журнал, газета)	<p>Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. Часопис Київського університету права. 2016. № 4. С. 84-88.</p> <p>Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. Право України. 2009. № 10. С. 57-60.</p> <p>Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. Journal of Higher Education. 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471-480.</p> <p>Середа М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. Юридичний вісник України. 2016. 12-18 лют. (№ 6). С. 5.</p> <p>Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. Голос України. 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6-7.</p> <p>Itzkoff D. A touch for funny bones and earlobes. New York Times. 2010. March 31. P. C1.</p>

рецензії	<p>Биков О. Нагальність оптимального міжнародно-правового врегулювання глобальних біоетичних проблем сучасності. Віче. 2016. № 1/2. С. 20-21. Рец. на кн.: Третякова В. Г. Міжнародно-правове регулювання глобальних біоетичних проблем: монографія. Київ: Кондор, 2013. 407 с.</p> <p>Драч О. О. [Рецензія]. Український історичний журнал, 2016. № 1. С. 217-219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси: ІнтралігаТОР, 2015. 112 с.</p> <p>Csikos R., Garcia E., Worley R. Book Reviews. Journal of Criminal Justice Education.. 2010. Vol. 21, No. 1. P. 93-99. Review of the book: Beck E., Britto S., Andrews A. In the shadow of death: Restorative justice and death row families. Oxford, NY: Oxford University Press, 2007. 336 p.</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Приклади	<p>Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282 (дата звернення: 17.03.2017).</p> <p>Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302 (дата звернення: 17.06.2016).</p> <p>Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 39-51. DOI: http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852.</p> <p>Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні: монографія. Харків; Костянтинівка, Сектор "С" АТО: Юрайт, 2016. 116 с. URL: http://dSPACE.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf (дата звернення: 17.03.2017).</p> <p>Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856-874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p> <p>Feminism. Encyclopedia Britannica online. URL: http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism.</p> <p>Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. Meaningful Play 2010: October 21-23, 2010, East Lansing, MI. URL: http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf (Last accessed: 17.03.2017).</p>
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ	
Приклади	<p>Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.</p> <p>Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ: Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.</p> <p>Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.</p> <p>Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2-4.</p>

Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389- VIII. Голос України. 2015. 10 черв. (№ 101). С. 4.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). Офіційний вісник України. 2013. № 3. Ст. 91.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.

Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій: постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. Офіційний вісник України. 1998. № 28. Ст. 1062.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.03.2017).

Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 17.03.2017).

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035 (дата звернення: 17.03.2017).

Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа № 551/818/14-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.Ua/Review/41131992#> (дата звернення: 17.06.2016).

Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-57990> (Last accessed: 17.03.2017).

Примітка

При складанні бібліографічного опису необхідно використовувати скорочення, подані в ДСТУ 3582:2013 "Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою", ДСТУ 7093:2009 "Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами" (ГОСТ 7.11-2004, МОБ) та ГОСТ Р 7.0.12-2011 "Библиографическая запись. Сокращение слов и словосочетаний на русском языке".

Приклад оформлення додатків:

ДОДАТКИ

Додаток А

АНКЕТА (ЗРАЗОК)

Дайте, будь ласка, відповіді на питання:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові (можна не вказувати).
2. У якому місті Ви проживаєте та працюєте?
3. Який Ваш загальний педагогічний стаж?
4. Яку дисципліну Ви викладаєте?
5. З якими труднощами Ви стикаєтесь при викладанні свого предмету?
6. Чи знайомі Ви з Концепцією Нової української школи?
7. Чи орієнтуєтесь Ви під час викладання на формування ключових компетентностей в учнів?
8. У Концепції Нової української школи зазначається, що «учні матимуть свободу вибору предметів та рівнів їхньої складності. З'явиться можливість навчання в різновікових предметних або міжпредметних групах». Як Ви ставитеся до інтеграції навчальних дисциплін на застосування міжпредметних зв'язків?
9. Чи часто Ви акцентуєте увагу на міжпредметних зв'язках?
10. Чи вважаєте Ви за доцільне встановлювати міжпредметні зв'язки?
11. Чи могли б Ви назвати теми, питання чи поняття, які, на Вашу думку, найбільш тісно пов'язують Вашу дисципліну та біологію?
12. Чи вважаєте Ви, що на важливості реалізації міжпредметних зв'язків варто акцентувати увагу студентів – майбутніх учителів ще під час підготовки у вищому навчальному закладі?

« » _____ 200_ р
(дата)

Приклад оформлення акту впровадження результатів кваліфікаційного (магістерського) дослідження у практику

АКТ ВПРОВАДЖЕННЯ

результатів наукового дослідження у тренувальний процес ДЮСШ, м.
Бердянськ

Ми, ті, що нижче підписалися, склали цей акт про те, що результати роботи, виконаної згідно з темою «Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності з різними групами населення» плану науково-дослідної роботи БДПУ на 2021-2025 рр. (номер державної реєстрації 0121U110226), у 2022/2023 навчальному році впроваджено у тренувальний процес спортсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки. Виконавці В. Г. Петров, А. В. Сидоров внесли такі пропозиції.

Назва пропозиції, форма впровадження і коротка характеристика	Наукова новизна та її значення, рекомендації з подальшого використання	Ефект від впровадження

Автори-розробники:

магістрант

доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання

Представник БДПУ:

проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи,
доктор педагогічних наук, професор

Представник закладу, де виконано впровадження: Директор ДЮСШ, м.
Бердянськ

АКТ

упровадження результатів наукових досліджень у практику

_____ (повна назва об'єкта впровадження)

Ми, ті, що підписалися нижче, склали цей акт про те, що результати роботи, виконаної по темі: _____

_____ (назва теми Зведеного плану, шифр, № держ.реєстрації)

за період _____ виконавець (ці) часткової _____ (вказати термін)

(узагальненої) теми _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

вніс (внесла) такі рекомендації і пропозиції:

Назва пропозиції, форма впровадження і коротка характеристика	Наукова новизна та її значення, рекомендації з подальшого використання	Ефект від упровадження

Автор (и), розробник (и):

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Представник інституту:

_____ (проректор з НДР, навчальної роботи)

Представник установи, де виконувалось упровадження:

_____ (назва організації, прізвище, ім'я, по батькові, посада)

Підпис

Дата

Вимоги до написання відгуку наукового керівника

ВІДГУК

на кваліфікаційну (магістерську) роботу
зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

(тема)

здобувача (ки) факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини
Бердянського державного педагогічного університету

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Характер виконання магістерської роботи (в ініціативному порядку, на замовлення організації, установи тощо).
2. Мета магістерської роботи.
3. Актуальність обраної теми.
4. Відповідність виконаної магістерської роботи затвердженому завданню.
5. Ступінь самостійності студента під час виконання магістерської роботи.
6. Повнота розкриття теми, втілення задуму, наявність використання в роботі напрацьованих раніше матеріалів, передового досвіду у відповідній сфері, галузі тощо.
7. Характеристика теоретичної підготовки (уміння випускника працювати з літературними джерелами, аналізувати теоретичний та практичний матеріал, приймати обґрунтовані рішення, застосовувати сучасні комп'ютерні інформаційні технології тощо).
8. Характеристика практичної підготовки.
9. Знання та дотримання вимог під час виконання та оформлення магістерської роботи.
10. Розділи магістерської роботи та їх характеристика.
11. Виявлені недоліки.
12. Висновок з пропозиціями, оцінкою та критичними зауваженнями з аналітичним обґрунтуванням кожного спірного чи сумнівного моменту/дискусійного положення.
13. Мотивована оцінка магістерської роботи за 100-бальною та національною шкалою і шкалою ECTS, відповідність набутих випускником

знань, умінь та навичок (компетентностей) вимогам до фахівця і можливість присвоєння йому ступеня вищої освіти «магістр» з відповідної спеціальності.

Науковий керівник

(науковий ступінь, учене звання, посада та місце роботи, прізвище, ім'я, по батькові)

«___» _____ 20__ р. _

(підпис)

Особистий підпис наукового керівника, завірений в установленому порядку.

Вимоги до написання рецензії на кваліфікаційну (магістерську) роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну (магістерську) роботу зі спеціальності 014.05 «Середня освіта. Біологія та здоров'я людини»

(тема)

здобувача (ки) факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини
Бердянського державного педагогічного університету

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Актуальність теми кваліфікаційної (магістерської) роботи.
2. Характеристика змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи.
3. Відповідність змісту виконаної кваліфікаційної (магістерської) роботи затвердженій темі та завданням.
4. Повнота виконання завдань дослідження.
5. Ступінь використання сучасних досягнень технологій.
6. Коротка характеристика виконання кожної частини роботи.
7. Якість виконання, відповідність вимогам державних стандартів.
8. Перелік позитивних сторін кваліфікаційної (магістерської) роботи.
9. Можливість використання (впровадження) результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи в практику.
10. Виявлені недоліки.
11. Загальна оцінка магістерської роботи, а також висновок щодо можливості присвоєння випускнику ступеня «магістр» зі спеціальності.

Рецензент

(науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

«___» _____ 20__ р. _

(підпис)

Особистий підпис рецензента, завірений в установленому порядку.

СТРУКТУРА ДОПОВІДІ ДЛЯ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Тема
2. Актуальність теми
3. Методологічне підґрунтя дослідження
4. Мета та завдання дослідження
5. Об'єкт та предмет дослідження
6. Методи дослідження
7. Експериментальна база дослідження
8. Практичне значення одержаних результатів дослідження
9. Сутність дослідження (короткий зміст першого, другого, третього розділів з результатами дослідження).
10. Розробка та впровадження методичної складової кваліфікаційної роботи (методика, методичні рекомендації, програми, модель).
11. Висновки (загальні) щодо завдань та результатів дослідження.